

–Priopćenje za medije Agencije Europske unije za temeljna prava
Beč, 19. veljače 2021.

Stopa nasilja i uznemiravanja u Europi mnogo je viša od službenih podataka

U razdoblju od godinu dana više od četvrtine Europljana bili su žrtve uznemiravanja, a 22 milijuna osoba doživjelo je tjelesni napad. Međutim, žrtve nasilja obično ne prijavljuju ono što su doživjele. One često imaju poteškoća u ostvarivanju svojih prava i ponekad smatraju da se njihov glas ne čuje. Rezultati su to prvog provedenog istraživanja na razini EU-a o iskustvima opće populacije povezanim s kaznenim djelima, a provela ga je Agencija Europske unije za temeljna prava (FRA). Rezultati pokazuju da ciljane mjere mogu pomoći vladama u potpori žrtvama te da se takvim mjerama pojednostavljuje prijavljivanje kaznenih djela i ostvarivanje pravde.

„Velika razlika između službenog broja kaznenih djela i osobnih iskustava s kaznenim djelima daju uvid u prave razmjere kaznenih djela u EU-u. Rezultati nam govore da su mladi, osobe koje se ne identificiraju kao heteroseksualne i osobe s invaliditetom posebice pogođeni kaznenim djelima”, kaže direktor FRA-e [Michael O’Flaherty](#). „Europska unija ima zakonodavstvo koje žrtvama kaznenih djela omogućuje ostvarenje njihovih prava, a utemeljeno je na Povelji Europske unije o temeljnim pravima. Nacionalne vlade moraju poduzeti više kako bi žrtvama omogućile ostvarivanje prava i pružile im potrebnu potporu.”

Žrtve često nisu svjesne svojih prava ili ih se ne čuje. One ne prijavljuju kaznena djela zbog straha od odmazde ili zbog zastrašivanja koje provode počinitelji.

Izvjешće FRA-e [„Kaznena djela, sigurnost i prava žrtava”](#) trebalo bi nacionalnim tvorcima politika dati smjernice u pogledu njihova izvršavanja međunarodnih obveza i zakona EU-a koji se odnose na prava žrtava. Ono je dopuna strategiji EU-a o pravima žrtava, čiji je cilj osnažiti žrtve kaznenih djela da ih češće prijavljuju. U njemu se države članice poziva da:

- **Osiguraju pristup pravosuđu:** Gotovo jedna od deset osoba u EU-u (9 %) doživjela je nasilje u pet godina istraživanja, a razlike su od 3 % do 18 %, ovisno o zemlji. Kad je riječ o uznemiravanju, ta brojka iznosi 41 % u EU-u, i to od 15 % do 62 %, ovisno o zemlji. Zemlje bi trebale svim žrtvama, uključujući i onim najranjivijima, dati odgovarajuće informacije, potporu i zaštitu te omogućiti njihovo sudjelovanje u kaznenim postupcima. To se odnosi i na internetsko okruženje.
- **Pruže ciljanu podršku:** Gotovo četvrtina mladih osoba (23 % iz dobne skupine od 16 do 29 godina) i petina osoba koje se identificiraju kao LGBTI osobe (19 %), osobe s invaliditetom (17 %) ili su pripadnici etničkih manjina (22 %) prijavili su da su bili žrtve tjelesnog nasilja u posljednjih pet godina. Zemlje bi trebale posvetiti osobitu pozornost posebnim potrebama različitih skupina i bolje ih zaštititi od nasilja. Ujedno bi ih trebale obavijestiti o ostvarivanju njihovih prava na njima razumljiv način.
- **Pruže veću potporu ženama:** Više od trećine incidenata tjelesnog nasilja nad ženama događa se kod kuće (37 %) i ostavlja psihološke posljedice na 69 % žrtava. Gotovo tri od četiri slučaja seksualnog uznemiravanja žena (72 %) izvršili su počinitelji koje ne poznaju. Većina se tih incidenata dogodila u javnosti. Zemlje bi trebale osigurati rodno osjetljiv pristup u pogledu pravnih sankcija, edukacije i osposobljavanja, kao i zaštite te potpore za žrtve. To obuhvaća sprječavanje kaznenih djela putem edukacije muškaraca o toj temi jer su počinitelji uglavnom muškarci.
- **Pojednostave prijavljivanje kaznenih djela:** Samo trećina (30 %) žrtava prijavi tjelesni napad, a incidente uznemiravanja prijavi svega jedna desetina (11 %). Razine prijavljivanja razlikuju se ovisno o zemlji, pri čemu se vide kulturne razlike i različite

razine povjerenja. Starije osobe, one koje imaju niži stupanj obrazovanja ili teško spajaju kraj s krajem općenito će se rjeđe obratiti tijelima kaznenog progona. Zemlje se moraju jače potruditi kako bi ohrabrine ljude i pojednostavile postupak prijave kaznenih djela. To uključuje i korištenje drugim sredstvima, kao što su organizacije civilnog društva ili zdravstvene ustanove kako bi se otkrila kaznena djela te kako bi se žrtve informirale o njihovim pravima i kako bi ih se uputilo na odgovarajuće službe podrške.

Izvrješće obuhvaća mišljenja 35 000 ljudi i njihova iskustva nasilja, uznemiravanja, provale i prijevare potrošača te učinak koji to ima na žrtve. U rezultatima se proučavaju i mišljenja ljudi o sigurnosti i njihova spremnost na djelovanje ako budu svjedočili kaznenom djelu.

Riječ je o jednom iz niza tematskih izvješća u kojima se razmatraju mišljenja i iskustva ljudi u vezi s temeljnim pravima. Rezultati se temelje na odgovorima iz [Istraživanja agencije FRA o temeljnim pravima](#) koja je provedena u svim državama članicama EU-a, Sjevernoj Makedoniji i Ujedinjenoj Kraljevini. Istraživanje se provodilo od siječnja do listopada 2019.

Poduzeće Ipsos MORI prikupilo je podatke u ime agencije FRA, u suradnji s poduzećem Statistics Netherlands (CBS) iz Nizozemske, centrom *Centre des Technologies de l'Information de l'Etat* (CTIE) iz Luksemburga i poduzećem Statistics Austria iz Austrije.

Više informacija doznajte na mrežnoj panel-raspravi agencije FRA „[Kaznena djela, žrtve i prava: što mogu poduzeti zemlje EU-a kako bi osnažile prava žrtava?](#)“ koje se održava 19. veljače 2021. u 10:30 sati po srednjoeuropskom vremenu.

Posjetite odjeljak s pitanjima i odgovorima, internetsku tražilicu podataka u [paketuza medije](#) ili nam se obratite na: media@fra.europa.eu / Tel.: +43 1 580 30 653